

УДК 7.06

«МУЛЬТИВЕРС» КРИЗЬ ПРИЗМУ АБСТРАКТНОГО ЕКСПРЕСІОНІЗМУ У ТВОРЧОСТІ ФЛОРИНИ БРЯЗУ

ГЕРМАН Юліана

Державний педагогічний університет ім. Іона Крянге,
Національний університет мистецтв ім. Джорджі Єнеску, Ясси, Румунія,
Національний художній музей Молдови, Кишинів, Молдова
julianagerman777@gmail.com

У дослідженні розглядається концепція абстрактного експресіонізму у молдовському художньому просторі на прикладі творчості відомої абстрактної художниці та доктора мистецтвознавства із Кишинева – Флоріни Брязу. Зазначимо, що 12 жовтня по 5 листопада 2023 року в Національному художньому музеї Молдови проходила ювілейна виставка MultiVERS художниці Флоріни Брязу, один із яскравих, комплексних вернісажів авторки, організованих після її виставкового дебюту багато років тому у стилі сучасного абстрактного мистецтва.

Ключові слова: абстрактне мистецтво, абстрактний експресіонізм, копії, світло, сучасна естетика, таємничість, візуальний дискурс.

«Текстура, копії, світло та простір представляють світи моїх досліджень. Я пропоную, щоб картина взаємодіяла з глядачем і проковувала момент відкриття абсолютної правди та чистого естетичного задоволення».

(Флоріна Брязу, президент Спільки Художників РМ)

ВСТУП

Відома молдовська художниця Флоріна Брязу народилася 5 січня 1973 року в місті Кишиневі, Молдова. Закінчила дитячу художню школу ім. А.Щусева, знаменитий кишинівський коледж образотворчих мистецтв ім. А.Племедяле та факультет декоративного мистецтва Університету мистецтв ім. Дж.Єнеску в Яссах. У період 2002-2006 років завершила навчання в докторантурі Інституту мистецтвознавства Академії наук Молдови, а з 2014 року була докторантом бухарестського Національного університету мистецтв. У 2021 року успішно захистила докторську дисертацію з образотворчого мистецтва у вищезгаданому університеті. У 2019-2020 роках вона була заступником директора Кишинівської Академічної вищої школи образотворчих мистецтв ім. І.Вієру, а з 2020 року обіймала посаду віце-президента Спільки художників Молдови. Має насичену дидактичну та педагогічну діяльність як викладач Кишинівської академії живопису Stati Art та ін.

У 2008 року удостоїлася почесного звання «Майстер мистецтвознавства». У 2022 році обрана президентом Спільки художників Республіки Молдова. Починаючи з 90-х років майстриня представила численні виставки в країні та за кордоном. Її роботи знаходяться у державних та

приватних колекціях у Саудівській Аравії, Бельгії, Канаді, Кіпрі, Швейцарії, Франції, Німеччині, Молдові, Румунії, Росії, США та ін.

ПОСТАНОВКА МЕТИ

Основною метою роботи є дослідження творчості молдовської художниці та ознайомлення іноземних мистецтвознавців, критиків й дизайнерів з сучасною концепцією абстрактного експресіонізму від Флоріни Брязу.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Незважаючи на тривале навчання у Румунії та після численних виставок у різних містах Румунії, Франції, Німеччини, Бельгії, Нідерландів та Росії, художниця Флоріна Брязу неодноразово протягом років експонувала у Кишиневі з сучасною концепцією абстрактного експресіонізму.

Абстрактний експресіонізм, що зустрічається в її картинах, підкреслюється дивовижними кольорами та незвичайними відтінками світла, які спочатку створюють відчуття тепла та холоду, близькості та відстані, підкреслюючи авангардний стиль ХХ століття.

Художниця дебютувала в 1992 році на благодійній виставці допомоги молдовським жертвам придністровського конфлікту, потім послідувала достатньо інтенсивна мистецька діяльність, майже щорічно організовувала вдалі персональні виставки. З 2001 року почала виставляти свої роботи за кордоном, брала участь у творчих таборах у Румунії, Болгарії та ін. Завдяки цим активним проявам і постійній мистецькій діяльності твори Флоріни Брязу знайшли своє місце в численних державних і приватних колекціях у Молдові та за кордоном, наприклад, таких як Спілка художників Республіки Молдова; Культурний центр Вранча в Румунії та Міжнародний центр культури та мистецтва «Джеордже Апосту» в Бакеу; Музей «Джеордже Енеску», Бухарест, Румунія; Музей образотворчого мистецтва в Бакеу, Румунія; Національний художній музей Молдови та ін.

Відомо, що картини Флоріни Брязу цінують навіть приватні колекціонери з-за кордону, зокрема з Саудівської Аравії, Бельгії, Канади, Кіпру, Швейцарії, Франції, Німеччини, Ізраїлю, Італії, Литви, Великої Британії, Республіки Молдова, Румунії, Іспанії, США, Америки, Швеції та Нідерландів. В колекції Національного художнього музею Молдови також знаходяться дві картини художниці [4].

Ми підкреслюємо, що усі виставлені творіння Флоріни Брязу на експозиції МультиВЕРС визначають таку креативність, експресію та художню мову, яка змінює свою візуальну каліграфію, стиль та значення через унікальність або повторення елементів і технік, формуючи особистий *візуальний дискурс*. На додаток до спостереження, усвідомлення, експерименту та інтуїтивного вибору, художнє дослідження досліджує випадкові, автентичні, а іноді виразні можливості, що лежать в основі мистецького процесу, зауважує сама авторка концепції.

Учасники відкриття персональної ювілейної виставки «МультиВЕРС» в Кишиневі відзначали, що «виставка MultiVers сповнена таємничості, світла та кольору», а «кожна картина Флоріни Брязу — це є дуже красива поема».

На думку художниці, матеріальний і духовний світ, напруга між двома компонентами, відображені в попередніх циклах живопису, *Світло й Антиматерія*, прокладають шлях для частинок, струн, відображених у циклах живопису *Ремінісценції*, *Резонанс жестів*, *Струни* та ін. Світло у творах Брязу постає як символ, метафора і як остаточний аспект матерії, ототожнюється с Логосом та словом. Світло означає внутрішнє просвітлення людини, а також у більш філософському сенсі, це є знання, дух, ініціація, впорядкування хаосу через вібрацію, симфонію хроматики, за дослідженнями Ж.Шевальє, А.Шербрантом [1].

Рис. 1. Фото з Флоріною Брязу, на ювілейній виставці О.Бонтя, 2023. (Фото: кінорежисер М.Пояте). Рис. 2-4. Фото з експозиції MultiVERS, 12.10.2023-05.11.2023, Національний художній музей Молдови. (Фото: сайт Ф. Брязу)

З приводу своєї творчої мотивації та концепції мислення, Флоріна Брязу, пояснює: «[...] Починаючи з потреби трансформувати матеріальну форму, видиму, підсвічену світлом, я прагну подорожувати зворотним шляхом, до джерела світла, в антиматерії, у невидимому світі, який відкриває себе через частинки, фотони - конфігурації невидимого світла, які відбиваються і відбиваються в об'єктах навколишнього світу. Світло постає як символ, як метафора і як кінцевий аспект матерії [...]». [3]. Й справді складність речей та істот прихована в мільярдах частинок у безперервному русі, трансформації, інтерференції, які також стають предметом мистецького бачення творця, зачарованого відкриттям Всесвіту, доведеного до рівня його початку [2].

Рис. 5. *Піони I* (Pionii I), 2022. Рис. 6. *3 пустого в порожнє* (Din gol în gol), 2022. Рис.7. *Антиматерія* (Antimaterie), 2017. Рис. 8. *Красивий щораз I* (Frumos de fiecare dată I), 2021. (Фото: сайт Ф.Брязу, Ю.Герман)

ВИСНОВКИ

На нашу думку, молдовська художниця професійно передає концептуальні особливості сучасного *абстрактного мистецтва*, нині модного, *абстрактного експресіонізму*, що яскраво відображено в її картинах на протязі усього творчого шляху, з початку 90-х років. Флоріна Брязу – креативна, гармонійна, цілеспрямована особистість, з оригінальним естетичним смаком та чіткими ціннісними орієнтирами, інтересами, ідеалами.

Зусилля Флоріни Брязу на професійному та творчому фронті були відзначені багатьма національними нагородами та міжнародними відзнаками. Проте, ми вважаємо, що до результатів творчих пошуків та глибини творчості художниці слід приділити більше уваги. Авторка *МультиВЕРСУ (виставка, 12 жовтня-5 листопада 2023 року, організатор - Національний художній музей Молдови, Кишинів)* та *Мультиверсу II (виставка, 20 березня-30 березня 2024 року, організатор – галерея мистецтва ім. Октава Бенчіле і Ніколая Тоница, Ясси, Румунія)* спробувала практикувати в дзеркалі своєї творчості великий напрям антифігуративного живопису на молдо-румунському просторі, надати автохтонному художньо-пластичному мистецтву нові валентності, хроматичні акценти, естетичні форми та прояви світла. Все це підіймає на значно вищий рівень сучасне молдовське мистецтво живопису, означає, що воно активно розвивається, інтегруючи нас в другий вимір, світовий простір мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Chevalier J., Gheerbrant A. *Dicționar de simboluri*, București, 1994, vol. 2, Artemis, с. 237.
2. Офіційний сайт Facebook. URL: <https://www.facebook.com/breazu.florina.1?locale=>
3. Armonii cromatice. Веб сайт. URL: https://moldova.revistatimpul.ro/armoniiicromatice/?fbclid=IwAR2YboUses7WGACN8asiEtZSzC7vv9q1fC7lwdw_nixmtlilphw3bF5yG4
4. Vernisaj. Веб сайт. URL: <https://www.zdg.md/stiri/vernissaj-pictorita-care-a-asezat-chisinaul-alaturi-de-bruxelles-ploiesti-sau-targu-mures/>

GERMAN YU.

"MultiVERS" THROUGH THE PRISM OF ABSTRACT EXPRESSIONISM IN THE ART OF FLORINA BRYAZU

The study examines the concept of abstract expressionism in the Moldovan artistic space using the example of the work of the famous abstract painter and PhD of art history from Chisinau - Florina Bryazu. It should be noted that from October 12 to November 5, 2023, the National Art Museum of Moldova hosted the MultiVERS jubilee exhibition of the artist Florina Bryazu, one of the bright, complex vernissages of this author, organized after her exhibition debut many years ago in the style of modern abstract art.

Keywords: abstract art, abstract expressionism, color, light, modern aesthetics, mystery, visual discourse.